

Kar ve soğğun da yüzer hikmeti var

Kar, soğuk, ateş, yağmur gibi nevîlerin yüzer hikmetleri, maslahatları içinde bazı dikkatsiz ve ihtiyatsızlar, su-i ihtiyarlarıyla kendileri hakkında şer yapsa...

Üçüncü Kelime:

Er-Rahmâni'r-Rahîm'dir.

Bundaki hüccete gayet kısa bir işaret:

Evet, kâinata hadsiz rahmetin mevcudiyeti ve hakikati aynen güneşin ziyası gibi görünür. Ve zıyanın güneşe kat'î şahadeti misillü, bu geniş rahmet dahi, perde arkasında bir Rahman-ı Rahîm'e şahadet eder. Evet rahmetin bir ehemmiyetli kısmı rızaktır ki, Rahmana Rezzak mânâsı verilir. Rızık ise, o derece zahir bir tarzda bir Rezzak-ı Rahim'i gösterir ki, zerre kadar şuuru bulunan tasdike mecbur olur. Meselâ, bütün zîhayatın, hususan acizlerin ve bilhassa yavruların, bütün zeminde ve fezada ihtiyar ve iktidarlarının haricinde gayet harika bir tarzda hiçten ve mütemasil çekirdeklerden ve su katrelerinden ve toprak habbeciklerinden yetiştiriyor. Hatta ağacın başındaki yuvada kanatsız, zayıf kuşçuklara annelerini emirber nefer gibi gezdirir, rızıkları getirttirir. Ve aç bir arslanı yavrusuna musahhar eder, elde ettiği bir eti yemeyip yavrusuna yedirir. Ve sair hayvanatın ve insanın yavrularına memeler musluğundan Ab-ı Kevser gibi hoş, mugaddî, safî, halis, beyaz sütleri kırmızı kan ve mülevves fıski içinden bulaşmadan, bulandırmadan imdatlarına gönderir, validelerinin şefkatlerini yardımcı verir. Ve bir nevî rızık isteyen umum ağaçlara, münasip rızıklarını onlara pek harika bir tarzda koşturduğu gibi, bir nevî maddî ve manevî rızık isteyen insanın duygularına, akıl, kalb, ruhlarına dahi pek geniş bir sofrayı erzak onlara ihsan ediliyor.

Güya kâinat, gül çiçeğinin yaprakları ve mısır sünbülünün gömlekleri gibi birbiri içinde sarılı, yüz binler ayrı ayrı, çeşit çeşit sofralardır ki, o sofralar adedince ve onlardaki taamlar ve nimetler miktarınca diller ile ve ayrı ayrı, küllî ve cüz'î lisanlar ile bir Rahman-ı Rezzak'ı, bir Rahîm-i Kerîm'i bütün bütün kör olmayana gösterir.

Eğer denilse, "Bu dünyadaki musîbetler, çirkinlikler, şerler; ihatalı rahmete münafidir, bulandırıyor."

El-cevap: Risale-i Kader gibi Nurun risalelerinde bu dehşetli suale tam cevap verilmiş. Onlara havale ile, kısacık bir işareti şudur:

Her bir unsurun, her bir nevin, her bir mevcudun, küllî ve cüz'î müteaddit vazifeleri ve o her bir vazifenin çok neticeleri ve meyveleri var. Ve ekseriyet-i mutlakası, maslahat ve güzel ve hayır ve rahmettirler. Ve az bir kısmı, kabiliyetsizlere ve yanlış mübaşeret edenlere veya ceza ve terbiyeye müstehak olanlara veya çok hayırları sünbül vermeye vesile olanlara rast gelir; zahirî, cüz'î bir şer, bir çirkinlik olur, bir merhametsizlik görünür. Eğer o cüz'î şer gelmemek için rahmet tarafından o unsur, o küllî mevcut o vazifesinden men edilse, o vakit bütün hayırlı, güzel sair neticeleri vücud bulmaz. Bir hayrın ademi şer ve bir güzelliğin bozulması çirkinlik olması itibariyle, o neticeler adedince şerler, çirkinlikler husul bulur. Demek, bir tek şer gelmemek için yüzer şerler, merhametsizlikler irtikab edilir ki, bütün bütün hikmete, maslahata, rububiyetteki rahmete muhalif düşer. Meselâ, kar, soğuk, ateş, yağmur gibi nevîlerin yüzer hikmetleri, maslahatları içinde bazı dikkatsiz ve ihtiyatsızlar, su-i ihtiyarlarıyla kendileri hakkında şer yapsa, meselâ elini ateşe soksa, "Ateşin hilkatinde rahmet yoktur" dese, ateşin had ve hesaba gelmeyen hayırlı, maslahatlı, merhametli faydaları onu tekzip edip ağzına vurur.

Şuâlar, s. 952, eski s. 527